

Naši pomorci

Spemini s krova „Kraljice Marije“

Gotovo marsikom ni bilo prav, da sem se v svojih pismih s potovanja na »Kraljici Mariji« tako malo pečal z ladjo samotni. Vzrok temu je mogoče ta, da imam tiho pa malo antipatijo do modernega broda-orjaka, do lukevca pa še posebej, čeprav me njegove dimenzije tehnična dovršenost in notranja uredba silijo k občudovanju. Ljubim le vitko jadralnico, ki od človeka v borbi z morjem, najbolj jakim in zahrbtnim, elementom obenem, zahteva, da napne in razvije vse svoje sile do zadnje možnosti; na kateri je pomorščak res z vsem svojim bitjem pomorščak, ko ga življenje je v rokah čisto nepreračunljivega elementa, ki mu hrabrost nič ne imponira, ampak se samo prizadeva, da človeka pogubi. Boda z morem je nekaj posebnega, kar človeku daje čisto svojstven pečat, in le na brodu, ki daje človeku in morju možnost, da se razumna pa naravna sila v največjem naponu meri z drugo, ki ni samo čisto elementarna, ampak tudi tako neusmiljena, brezobna in lokava pa naravnost cinična ko nobena druga, se vzgoji pravi pomorščak. Ljubljenec vseh onih, ki veličastveno preprosto in nepreračunljivo življenje pa njegovo večjo zagonetnost snavljajo nad tehniko, ki želi natrto urazumiti, opejčevati in urediti do popolne zaslužjenosti. Moderna dvajsetletič in več tonska mašina, ki se varnik imenuje, pa je seveda izraz takega zmagovalca razuma nad elementom narave, da človeku postaja žal... Pa pustimo to, morje je še vedno nočnejše in se slejkoprej roga človekovemu izumu. Tudi na takem velikemu kakor je »Kraljica Marija« se človekov pogum, hladnokrvnost in pozornost preizkuša če treba, do skrajnega.

»Kraljica Marija« je torej ladja, ki se ji njenih 25 let, ki jih je preživela pod angleško zastavo, še prav nič ne pona. 17.000 ton je tudi danes še imponantna veličina in v Faleronu, kjer sta bili poleg nas usidrani na visokem morju Nemica »Oceania« in neka angleška luksuzna ladja od Cunardlinije, smo se mogli ob neposredni primerjavi prepričati, da spada »Kraljica Marija« k največjim ladjam, ki plovejo po Sredozemskem morju. Ob primerni preureditvi, izvršeni pod vodstvom gospoda Majcena, ustreza vsem potrebam in zahtevam modernega luksuznega potniškega parobroda, ki so, kakor znano, zelo visoke. Treba je reči, da je imel gospod direktor Ranae od Jugoslovanskega Lloydja pri nabavi tega broda zelo srečno roko.

Brod oduševlja njegova posadka, posadki pa vtisneta svojo vojo kapitan in prvi častnik, ki je njegova desna roka, pravi factotum na ladji, človek, ki z ladjo živi tako rekoč eno življenje. Častnike sem že omenil in karakteriziral: mislim, da boljših ne bi našel na nobeni ladji, kar jih plove po oceanih. Vsi ljubeznivi, vsi vestni, toda vzor vestnosti, resnosti in natančnosti pa je poleg kapitana prvi častnik, ki je ko ura. Ko sem se od vseh pet v Splitu posadil, me ni srati povedati, da mi neko čudno čustvo ganotja ni dalo govoriti. To je zlato srce naših mornarjev, ki je več vredno ko vse razkošje, ki je stvarilo razpoloženje domačnosti, neprisljenosti in zaupanja na krovu, ki je ladjo potnikom že v prvem hipu priljubilo, tako da je gotovo nikoli ne bodo pozabili. Naša država sme biti na svoje pomorščake ponosna — od častnika do najmlajšega v matroškem jopiču na krovu!

Da, tudi na noštvo! Poznam angleškega, ameriškega, nemškega italijanskega marinerja, cenim vsak narod in nimam proti nobenemu na svetu najmanjšega predsodaka, toda naš pomorščak ni samo enakovreden na primer angleškemu po svoji strokovni usposobljenosti, ampak vsem prednjači po svoji visoki moralni kvalifikaciji. Naš pomorščak je trezen, uboglji in zanesljiv in tako kapitan kakor naš dragi »mestrom« ali »bootsmanc«, gospod Niko Vlaho, bosta potrdila, da so mornarji na »Kraljici Mariji« ko prava deca pod njihovo roko. Ves čas sem videl na pramcu, kjer pomorščaki stanujejo in kjer sem z njimi preživel najbolj interesantne ure na brodu, same vesele obraze; nikoli nisem slišal grde besede; nikdar nobenega vpitja — služba se vrši mirno in točno, proste ure pa prežive v veselim tovariškim razpoloženju brez nebrzdane razposajenosti; naš mornar ostane vedno ponosen in se zna zdrževati kakor nobena druga vplava jopac na svetu. Ob krasni disciplini, ki jo vzdržujeta med drugim prvovrstnim materijalom brez vsake osornosti ali hude besede kapitan in prvi častnik, ni čuda, da ves čas nisem opazil, da sem se veliko krepil med fanti in jih vseskozi opazoval, niti sence kakšnega ekscesa niti med plovbo niti ob pristankih. In vendar to ni vojašnica kakor pri Nemcih, ampak prava družina, ki se vlada očelovsko z ljubeznijo in pravičnostjo pa brez vsake nervoznosti.

Zato pa je človek tem bolj opravičen, da mero-dajne činitelje spemni na to, da pravni in socialni položaj naših pomorščakov še vedno čaka uzakonitev. Veseli me, da morem ugotoviti, da je položaj pomorščakov naš na Jugoslovanskem Lloydju relativno najboljši in ta ta družba za svoje pomorščake od vseh najbolj skrbi: to so moške hvaležno priznati. Toda absolutno vzeto je položaj pomorščakov težak, čisto nesiguren in v starosti popolnoma nevarovav; službene stalnosti pa ta stan sploh ne uživa. Čudno je tudi, da je tako važen in težak ter neobhoden poklic tako slabo organiziran. Država bo za dvig naše pomorske plovbe, ki je velik vir našega blagostanja in bo igrala čedalje večjo vlogo v našem bodočem gospodarskem razvoju, storila največ, če bo čimprej položaj našega pomorščaka zakonito uredila in mu tako zagotovila dostojen standard življenja.

Tisti, ki dajo kaj na dobro jed in pijačo, me bodo gotovo vprašali, kako smo se v tem oziru na »Kraljici Mariji« imeli. Reči moram, da je gospod komisar Jakšič, ki za to plat življenja na naši ladji skrbi, pravi čudodelec, zakaj ugoditi želodecem 12 narodov, ki so bili v našem jedilnem salonu zastopani, je gotovo velika umetnost. Torej jedli smo naravnost lukulsko, dalmatinski »plavač« pa je bil tudi prve kvalitete in se je pil ko olje. Če koga zanima naš jedilni list, evo enega od 20. marca:

Déjeuner
Hors d'oeuvres Variés;
Salami, Mousse de foie gras, Mayonnaise de Saumon, Oeufs pochés en Aspic, Salade Lentilles, Salade Choux-fleurs, Salade à la Jokey Cloub
Artichauts à la Boulangère
Poulet sauté
Champignons
Croquettes au riz
Roulade à la Tomme
Fruits
Če pa kdo misli, da se na pramcu pri potniških in matrozih ali pa pri tehnikih in kurjačih je kaj slabše, se zelo moti. Gornji jedilni list je za visoko gospodo, navadnemu želodecu pa bo hrana moštvu morda še boljše teknila. Jedilni list:
Prvovrstna ko zlato rumena, sočna juha z rižem in pomidorom
Fino kuhano meso
Fižol v omaki, kakor nisem bolj okusnega še nikoli jedel
Kos telečje pečenke s praženim krompirjem
Posiena mera »plavač«.

Požar uničil 9 poslopij

Cruemelj, 30. marca.

V soboto popoldne ob pol 5, ko so bili skoraj vsi ljudje iz vasi Tušev dol zaposleni v vinogradih, se je prikazal nenadoma dim na strehi Agničevega poda in takoj za njim plamen ognja, ki ga je hitro razpihal močan veter in prenesel na sosednje strehe. Oglasil se je žalostni glas zvona in klical gospodarje, naj hitro pridejo rešiti, kar se še da. Preplašeni in obupani so tekli dol iz vinogradov, čez škarpe in ograje, in se je že pri tem marsikdo ranil. Toda ogenj, podpihovan od močnega vetra, je v eni uri upepelil trem posestnikom devet poslopij.

Pogoreli so Agnič Janez, Muc Katarina in Malerič Anton. Agničovo posestvo je bilo precej visoko zavarovano. Muc Katarina je bila zavarovana samo za 5000 Din. Najhuje pa je prizadet Malerič Anton, ki ni bil zavarovan, in sicer zaradi tega ne, ker na nesrečo zadnje leto ni plačal zavarovalnine. Zažgali so najbrže otroci, kajti neka ženska je videla tri dečke, kako so bežali izpod Agničevega poda.

Proti prenosu

nalezljivih bolezni potom
ustne dupline upotre-
bljavajte okusne

Pavličevi vloni

Ljubljana, 31. marca.

Že večkrat smo poročali o družih vlonih in tatvinah aretiranega tatu Pavliča. Ko je policija izsledila in zaplenila dve košari, ki jih je imel Pavlič spravljeni v Mali vasi pri Ježici, je skušala s tem, da bi ugotovila, odkod so ti predmeti, pojasniti še neznane Pavličeve vloni in tatvine. Policiji se je na ta način posrečilo dokazati Pavliču celo vrsto novih vlonov.

V noči od 20. na 21. januarja je Pavlič vlomil v vilo odvetnika dr. Sabotja v Kranju. Pavlič je tedaj odnesel več živil, porcelana, kuhinjskega srebra, eno budilko, dvojne zastave, razne prte, slike, zavese in en ročni kovček. Z dvorišča pa je odpeljal mali štirikolesni voziček z lestvicami, ki je bil last 6 letnega sinčka dr. Sabotja. Del teh stvari je policija našla še v Mali vasi. Iz svilenih zastorov pa si je Pavlič dal napraviti svilene srajce.

Drugi vlom, ki mu ga je policija sedaj dokazala, je Pavlič izvršil v klet trdke Terezije Novotny na Gosposvetski cesti. Od tam je odnesel 15 do 20 steklenih raznih likerjev, ki jih je razpečaval naprej po deželi.

Dalje je Pavlič vlomil v Lasanovo gostilno v Kersnikovi ulici. Od tam je odnesel več klobas, sardin, šunke in 2 kg sira. Kos tega sira je Pavlič spravljal tudi v Mali vasi.

Dne 25. januarja je Pavlič vlomil v stanovanje krojača Ivana Jerina v Rožni ulici. Temu je odnesel gramofon s 17 ploščami, nekaj obleke, nekaj krovov za obleke, ter aktovko s krojaškimi potrebščinami. Gramofon je Pavlič prodal v okolici Domžal, ni pa še ugotovljeno kje in komu ga je prodal.

Pavlič in njegovi tovariši so osumljeni še mnogih drugih vlonov v Ljubljani in na deželi. Policija skuša tudi te vloni razjasniti. Obenem pa apelira policija na vse podeželske prebivalce, naj izročijo orožništvu vse predmete, ki jih je kupilo od Pavličeve tolpe, tako da se izognejo kazenskim posledicam.

Lepa dežela Jugoslavija ...

s svojimi veličastnimi samostani ... s svojimi krasnimi portali ... in bisernimi zobmi svojih prebivalcev!

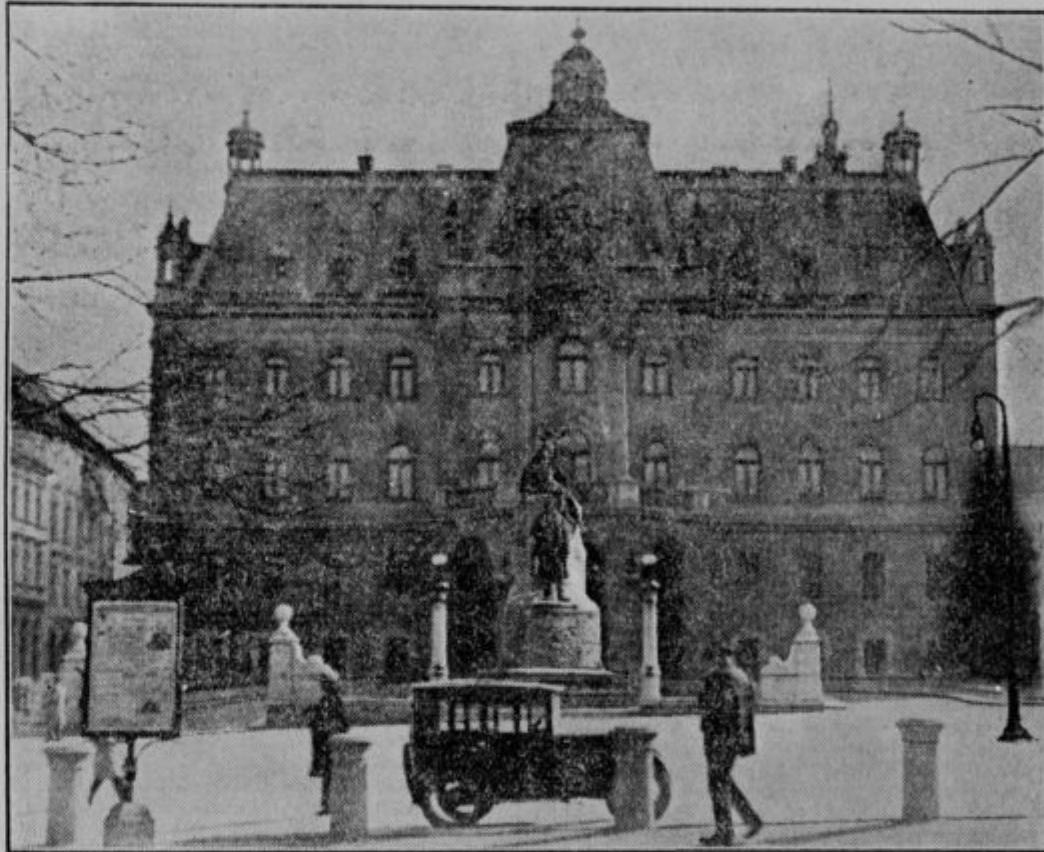
Vedno znova očakujejo krasote te posebne dežele s svojimi vabljivimi čari, in vedno znova občudujejo vsi blesteče bele zobé njenih prebivalcev. Stotisoče Jugoslovancev neguje zobé s Sargovim Kalodontom. Sveža in bujna pena te zobne kreme daje zobem biserni sijaj, a ustam zdravje in čistoto.

SARGOV

KALODONT

ohranjuje zdravje in lepoto zob.

Prešeren pred univerzo

Ljubljana, 1. aprila.

Ker bodo še ta teden začeli graditi ob Prešernovem spomeniku tudi drugi most za pešce čez Ljubljano in potrebujejo prostor za gradbeni material, so čez noč prestavili Prešernov spomenik pred univerzo. Transport tako težkega spomenika čez dan, ko je po Marjinem trgu in ozki Wolfovi ulici tako ogromen, naravnost velemeden promet, ne bi bil mogoč. Saj bi bil na Marjinem trgu in v Wolfovi ulici promet ustavljen najmanj za par ur. Zato so okrog polnoči Dukičevi delavci z močnimi dvigalnimi napravami dvignili spomenik, podložili močne hlode in pod te položili debele lesene valje. In začela se je podobna ekspedicija, kakršno smo videli Ljubljancem že lansko leto, ko se je selil cvetlični paviljon »Korsika« z Aleksandrove ulice na Miklošičevo cesto. Ekspedicija spomenika se je izvršila letos s tehnično mnogo bolj popolnimi sredstvi in je šla kaj hitro izpod rok. Ker je spomenik razmeroma zelo težak, niso vpregli preden konj, pač pa celo kolono težkih avtomobilov, ki so bili drug na drugega privezani z močno dvojno verigo. Na čelu avtomobilske kolone je vozil občinski tovorni avto, ki služi za čiščenje kanalov, nato oba težka škroplilna avtomobila in nato še trije tritonški tovorni avtomobili. Ko so avtomobili potegnili spomenik po Marjinem trgu, bi se bila zgodila kmalu nesreča; nesrečna muza bi kmalu raztrgala

tramvajsko žico, ki je visela nekoliko prenizko. Z dolгим drogom so dvignili žico, nakar je še, z vso naglico skozi Wolfovo ulico do univerze. Vse je šlo tako urno izpod rok, da so delavci komaj sproti polagali valje, po katerih se je peljal Prešeren. Ob 1 je bila ekspedicija že pred univerzo, ob pol 2 pa je že stala! — Na vsak način je danes Prešeren našel primerno zatišje kakor nam dokazuje naša slika.

Slomškova družba

Običajno velikononočno zborovanje Slomškove družbe se ne more vršiti veliki teden radi ljudskega štetja in pedagoškega tečaja, vršilo pa se bo dne 11. aprila. Na dnevnem redu bodo zanimiva predavanja:

1. Dr. Sušnik: Solstvo v Švici.
2. K. Hafner: Katoliško učiteljstvo ob prelomu evropske kulture.
3. Prost razgovor: Kaj novega so nam prinesli nemški pedagogi?
4. Popoldne ob pol 3 pa bo misijonsko predavanje.

Vsakomur
dostopna

ZADRUŽNA

KLET

Kongresni trg 2

toči za praznike
na dom vsa vina
2 Din pri 1 ceneje

Najfinejšo kapljico dobite v naši kleti in sicer: cviček gadova poč, ljutomerski muškati-silvanec burgundec in silvanec-rizling, pa tudi druge cenejše vrste so na razpolago, — samo brezhibno blago. — Izborna in cenena kuhinja.

